

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на Марио Ванчов Богданов, докторант в редовна форма обучение на тема „**ТРЕНИРАНОСТ И СПОРТНА ФОРМА НА ВИСОКОКВАЛИФИЦИРАНИ СЪСТЕЗАТЕЛИ ПО ТАЕКУОН-ДО ITF**” за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в научната специалност Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (включително методика на лечебната физкултура), професионално направление 1.2.Педагогика, област на висше образование 1. Педагогически науки

Рецензент: проф. Даниела Дашева, ДН със заповед №117 от 19.01.2017 година на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд е актуална научно-приложна разработка, посветена на проблемите на планиране и управление на тренираността и спортната форма в спорта за високи постижения и конкретно в Таекуон-До ITF.

Извеждането на специфичните параметри на тренираността и спортната форма в бойните изкуствата като Таекуон-До определено е сложен и комплексен проблем, за чието решаване са необходими съвместни усилия на специалисти от различни направления на спортната наука и практика. Този факт несъмнено е в полза на докторанта, тъй като информира за високото ниво на неговите научни и спортно-технически компетенции и знания в тази област.

Като предимство можем да посочим и това, че докторантът е един от признатите специалисти в тази област. Той е: заместник-председател на Националната Асоциация на Бойните спортове, вицепрезидент на Международната и Европейска федерация по Таекуон-До ITF, председател на УС на БФТ (ITF), международен съдия и треньор на националния отбор в продължение на 8 години. Този богат практически и ръководно-административен опит значително повишава обективността на получените научни резултати, респективно стойността на изведените изводи и практически препоръки.

Проучването на проблема, проведените наблюдения, както и анализът на получените резултати са изложени логично в респектиращ обем от 230 стр., илюстрирани със 18 фигури и 60 таблици.

Глава първа Таекуон-До ITF – технико-тактическа конкретизация – въвежда последователно в историята на този спорт, спортната подготовка (тренираност и спортна форма) – методологическа определеност и системност, технико-тактическа определеност в контекста на спаринг техники, основни движения, техники с ръце и крак, техники за движение, за защита, атакуващи техники, маневриране и методи за ефективизиране на основните състояния – тренираност и спортна форма в контекста на взаимодействията с противник. Направеният анализ в тази глава е богат и пълен, за което говори и обемът, който е в рамките на 83 страници. Тук трудно могат да бъдат обособени научни приноси, тъй като по-скоро тази глава има образователен и информативен характер, което разбира се не намалява нейната стойност.

Втора глава – Методика за обучение и спортна тренировка на висококвалифицирани състезатели по Таекуон-До ITF – 70 страници е посветена на проблемите на периодизацията на тренировъчния процес в Таекуон-до ITF. Предложени са методически указания за планиране на отделните страни спортната подготовка в Таекуон-До ITF в различните периоди на годишния тренировъчен цикъл и примерни тренировъчни занимания. Интерес за специалистите представляват разработените микроцикли за различните периоди и етапи на подготовка – на таблици 13, 14 и 16 е представен такъв вработващ микроцикъл, на таблица 15 – състезателен, на таблица 17 – междинен, на таблица 18 – „моделен“ в етапа на ранните състезания; на таблица 19 – състезателен в етапа на главните състезания, както и ударен – таблица 20 и въвеждащ към главните състезания – таблица 21.

В дух на конструктивизъм бих предложила тези две глави след защитата да бъдат обособени в Методическо ръководство по Таекуон-До ITF.

С най-голям научен и практико-приложен принос е глава трета – Динамика на тренираността и управление на спортната форма на висококвалифицирани състезатели по Таекуон-До ITF (емпирично изследване). Какво можем да посочим и аргументираме тук:

1. Определени са критерии и показатели за тренираност и спортна форма при висококвалифицирани таекуондисти ITF в следните основни направления – теоретични знания, физическа годност (кондиция), антропометрични параметри, функционално състояние, психическа готовност и състезателно поведение.

2. Определени са тежестите на показателите в отделните направления при спаринг като с най-високо тегло са физическата годност (26,13) и функционалното състояние (22,20).
3. На базата на факторен анализ е определено факторното тегло на различните съдържателни ядра в общата теоретична подготовка на висококвалифицирани състезатели по Таекуон-До ITF. Определящ фактор е „матсоги“ спаринг техника (0.84), следван от „матсоги“ спаринг техника срещу 2,3 и повече противници (0.82).
4. Разработена е тестова батерия, на базата на експертна оценка, за установяване на нивото на тренираност и спортна форма при висококвалифицирани таекуондисти. С най-голямо тегло е равновесната устойчивост и взривната сила на долните крайници.
5. Изследвано е влиянието на собствена авторска методика върху отделните критерии за тренираност и спортна форма. Установено е статистически достоверно подобряване на показателите във всички направления.

Общият брой на използваните и анализирани информационни и литературни източници е сериозен -148 на брой (в това число и интернет страници), също факт в полза на научната стойност на дисертационния труд.

Обект, предмет, цел и задачи на изследването са дефинирани добре. Включени са във въведението на дисертационния труд. Предлага се известна нестандартност по отношение на подреждането на основния изследователски дизайн. Определени са 4 основни задачи. Изследвани са 46 висококвалифицирани

състезатели по Таекуон-До ITF. Използван е богат набор от методи и конкретни изследователски методики. Изследването е преминало три основни етапа.

Дефинираните в края на дисертацията изводи и препоръки, обективно отразяват извършената от докторанта изследователска и аналитична работа. Те са точно формулирани и придават завършен вид на дисертационния труд. С особена стойност са направените препоръки за спортната практика, които надявам се да намерят реално приложение.

Добро впечатление създава и самостоятелно представените в свитък 16 приложения. Те допълват позитивната ми оценка за докторския труд и високата компетентност и професионализъм на докторанта.

Бих искала да отбележа, че нямам сериозни критични бележки и съображения към дисертационния труд.

Представени са 3 научни публикации, публикувани в авторитетни научни специализирани списания и 3 участия в научни прояви в Таджикистан и Р Македония.

Авторефератът съответства на съдържанието на докторския труд.

Придружаващите документи са пълни, съобразно изискванията на ЗРАС, ПРАС и вътрешно-нормативните правила на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

Нямам общи публикации с докторанта.

В заключение, несъмнено на нашето внимание е представена амбициозна научна разработка, умело съчетаваща проблемите на теорията и практиката на тренировката в Таекуон-До ITF. Докторантът е един от най-изявените специалисти в тази област в България и в Европа и света. Всичко това ми дава основание с увереност да предложа на уважаемите членове на научното жури

да присъди образователната и научна степен “доктор” на Марио Ванчов Богданов, в научната специалност Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (включително методика на лечебната физкултура), професионално направление 1.2.Педагогика.

12.02.2017

Рецензент:

/проф. Д. Дашева, ДН/